

с “Свангеліс учительное”. Твір було надруковано у 1637 р. Видання містить сорок вісім гравюр, кожна з яких займає по півсторінки. Крім того, стародрук прикрашено двома великими гравюрами, де зображено Розп'яття і портрет патріарха Каліста.

За змістом “Свангеліс учительное” – це збірка повчань на недільні дні протягом усього року, на окремі свята. Повчання були вибрані переважно з творів Іоанна Златоуста. Укладали збірку спочатку – патріарх константинопольський Каліст, який жив у середині XIV ст., а пізніше його наступник патріарх Філофій. Повчання були перекладені з грецької мови на слов'янську в XIV-XV ст. В XVII ст. Віленське братство, своєю чергою, здійснило переклад із грецької і слов'янської мов на тодішню українську й видало його у 1616 р. Саме цей варіант “Свангелія учительного” і перевидав Петро Мопіла. Однак, як сам зазначив, “допустив окремі зміни” у тексті.

Стародрук цінний як пам'ятка мистецького оформлення книги. “Свангеліс учительное” було дуже гарно видано, особливо це стосується художнього оздоблення. Крім кіноварі й фігурних ініціалів літер, книга містить мініатюри і заставки.

Бібліотека має примірник “Острозької Біблії”. Це перше повне друковане видання книг Старого та Нового завітів у перекладі на церковнослов'янську мову. Здійснив його Іван Федоров 1581 р. в Острозі на Волині. Острозька Біблія, мабуть, найвідоміше кириличне стародруковане видання. Її обсяг 628 аркушів (1256 сторінок), що зшиті у 104 зошити. Набір здійснено у дві шпальти по 50 рядків у кожній. Оформлена Острозька Біблія строго і просто. Книга має титульний аркуш. Текст взято в гравіровану на дереві рамку. На звороті титулу – герб князя Острозького, на кошт якого вийшла книга, і вірші, які склав Герасим Смотрицький – письменник і педагог, перший ректор Острозької школи (академії). Загальна концепція художнього конструювання книги утверджує тип оформлення, який був властивий надалі українським і білоруським стародрукам.

Завітайте на виставку, де на прикладі лише кількох раритетів XVI-XVII ст. можна простежити, як ретельно, дбайливо працювали наші пращурки над створенням Книги. Її багате й ошатне оздоблення, краса і досконалість в оформленні вражає! Від дошки і до дошки стародруки просякнуті теплом тих, хто їх створював. Шануйте Книгу! Бережімо скарби книжкового мистецтва!

Tetyana Podkupko

"Treasures of book art: the Ukrainian old-printed books XVI-XVII c."

The information about an exhibition of the old-printed books XVI-XVII c. from a Museum of the Book of the M. Gor'ky Odessa State Scientific Library by name is offered.

УДК 357.1- 058.22(=161.2)“2003/05”

Сергій Гуцалюк

ДІЯЛЬНІСТЬ ЕКОЛОГІЧНОГО ПІДРОЗДІЛУ ЧОРНОМОРЬСЬКОГО КОЗАЦЬКОГО З'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА

Пропонується інформація про діяльність Екологічного підрозділу Чорноморського козацького (гайдамацького) з'єднання Українського козацтва протягом 2003-2005 рр., зокрема охорону довкілля навколо лиманів поблизу Одеси, боротьбу з бракон'єрами тощо.

Протягом останніх 14-ти років відродження та розвитку сучасного козацтва на території Одеської області виникло багато різноманітних козацьких товариств. Але на жаль, суспільно-корисними, практичними справами, завдяки яким можливо затверджувати позитивне сприйняття суспільством сучасного Українського козацтва, можуть пишатися далеко не всі з них. Не тільки на Одещині, але і в Україні, однією з перших сфер практичного застосування потенціалу сучасного Українського козацтва стала діяльність Екологічного підрозділу Чорноморського козацького з'єднання.

Екологічний підрозділ було створено з ініціативи старшин Чорноморського козацького з'єднання Українського козацтва генерал-хорунжого УК В. В. Пукліча та полковника УК С. Б. Гуцалюка, наказом №5 від 25.04.2003 р. начальника штабу В. В. Пукліча отаманом підрозділу було призначено полковника УК С. Б. Гуцалюка (з 28 вересня 2005 р. отаман Чорноморського Гайдамацького З'єднання Українського козацтва).

Основним завданням підрозділу є пропагування дбайливого ставлення до природи, виявлення та фіксування фактів порушення природоохоронного законодавства, популяризація серед населення історичних традицій українського козацтва, а також роз'яснення серед населення цілей та завдань сучасного українського козацтва.

Діяльність підрозділу охоплює географічно весь одеський край. Особливо активно козаки виявляють себе у м. Одеса, Біляївському, Комінтернівському, Овідіопільському, Ананьївському, Білгород-Дністровському районах та в м. Іллічівську.

Отаманом підрозділу у 2003 р. було укладено угоду про співробітництво з Державним управлінням екології та природних ресурсів в Одеській області. Щоквартально складаються плани спільних заходів підрозділу та управління. Десять відповідно підготовлених козаків підрозділу мають статус Громадських інспекторів з охорони довкілля, з правом складання актів та протоколів про порушення природоохоронного законодавства України. Також козаки мають статус співробітників підрозділу сприяння міліції та прикордонним військам. Частина козаків має у власності мисливську, газову та інші види травматичної дії зброї, оформлену відповідно до українського законодавства.

Створено кінний патрульний екологічний підрозділ, що має в розпорядженні 16 коней верхової української породи фонтанської конеферми.

Практична робота ведеться в наступних напрямках:

1. Проведення рейдів і перевірок з метою виявлення порушень екологічного законодавства під час сезону полювання та риболовлі, а також у міжсезонні.
2. Проведення рейдів і перевірок по виявленню фактів знищення або ушкодження зелених насаджень.
3. Проведення рейдів і перевірок за фактами забруднення довкілля сміттям, стоками або будь-якими шкідливими речовинами.
4. Участь у різних науково-практичних конференціях з питань довкілля. Проведення конкурсів серед старшокласників Одещини "Збережемо Україну – козацьку державу".
5. Участь у громадських слуханнях та у проведенні громадських експертиз з проблем навколишнього середовища.

6. Співпраця зі всіма державними та громадськими екологічними і природоохоронними організаціями та установами.
7. Співпраця з регіональними засобами масової інформації та висвітлення у них діяльності підрозділу.
8. Проведення пропагандистсько-освітніх лекцій з громадськістю та представниками місцевих влади та бізнесу, на яких висвітлюються питання охорони довкілля в окремій місцевості.

За час існування підрозділу козаками виявлено та зафіксовано спільно з державними інспекторами з охорони довкілля в Одеській області 25 значних фактів порушення екологічного законодавства України. За двома таким фактами порушено кримінальні справи. Другий рік поспіль проводиться обласний конкурс серед старшокласників “Збережемо Україну – козацьку державу”. В електронних і друкованих регіональних ЗМІ періодично висвітлюється робота підрозділу.

Діяльність підрозділу обговорювалась на двох Всеукраїнських, одній Міжнародній науково-практичних конференціях з питань захисту довкілля. Старшина підрозділу брала активну участь та сприяла проведенню у червні 2005 р. Міжнародної наукової конференції “Українське козацтво у вітчизняній та загальноєвропейській історії” (Одеса), у липні 2005 р. – молодіжної всеукраїнської експедиції “Птахосвіт Тилангулу-2005”. Укладено угоду про співпрацю між козаками та Українським товариством мисливців і рибалок. Спільно з департаментом екології Партії промисловців і підприємців України проводиться проект “ЕКОМАРІП”.

На сьогодні у підрозділ налічує 75 козаків. Має в розпорядженні чотири відеокамери, сім легкових автомобілів, три моторні човни, які є приватною власністю окремих козаків. Все матеріально-технічне забезпечення діяльності підрозділу здійснюється за рахунок власних коштів “у складчину”. Всі заходи козаки підрозділу проводять у свій вільний час. Особливо відзначились у роботі підрозділу полковник УК В. Я. Камінський, осавул УК В. А. Задорожний, сотник УК С. М. Сапожніков, булавний УК В. І. Кіров, ройові УК К. М. Сапожніков та О. А. Чекотун курінний УК В. П. Батенко, підхорунжий УК С. Ю. Іванов та козаки Д. Ю. Сапожніков і В. С. Репуло.

На сьогодні держава не заохочує та не забезпечує природоохоронні заходи громадських інспекторів з охорони довкілля, а Чорноморське козацьке з'єднання не має коштів на хоча б часткове забезпечення цих заходів.

Діяльність Екологічного підрозділу є дуже важливим напрямком діяльності сучасного козацтва, його приклад мають наслідувати й інші козацькі товариства в Україні.

Serhiy Gutsaluk

***Activity of ecological division of the Black Sea Cossack formation
of Ukrainian Cossack Army***

The article covered activity of an ecological division of the Black Sea Cossack (Haydamak) formation of Ukrainian Cossack Army during 2003-2005.

Козаки Чорноморського Гайдамацького з'єднання на екологічному пагулюванні: К.Сапожніков, С.Гуцалюк, В.Кіров
(зліва на право). Осінь 2005 р.

Козаки Чорноморського Гайдамацького з'єднання на екологічному патрулюванні: С.Гудалюк, К.Сапожніков. Осінь 2005 р.